

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1051

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *Turkse aanval op Noord-Irak* (ingezonden 26 oktober 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 23 december 2011) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 895.

Vraag 1

Wat is naar uw informatie de omvang van de invasiemacht die Turkije heeft samengebracht ter bestrijding van Koerdische strijders in Noord-Irak? Is het waar dat 22 bataljons met in totaal 10 000 grondtroepen op vijf plaatsen de grens met Irak overtrekken?¹ Hebt u informatie over de duur, de militaire en politieke doelen van de Turkse operatie in Noord-Irak?

Antwoord 1

Het Turkse militaire offensief was een reactie op een aanslag van de verboden PKK op 19 oktober jl. en is op 27 oktober jl. beëindigd. De Turkse krijgsmacht bevestigt dat hieraan 22 bataljons met 10 000 militairen hebben deelgenomen, grotendeels militairen die reeds in de regio waren gestationeerd. Hoewel speciale eenheden over de grens met Noord-Irak werden ingezet, waren de meeste militairen binnen de Turkse grenzen actief. De Turkse krijgsmacht, politie en *gendarmarie* blijven, zoals te doen gebruikelijk, wel gestationeerd in Zuidoost Turkije om nieuwe aanslagen te voorkomen. Dit specifieke tegenoffensief is van relatief beperkte duur geweest. De strijd tussen het Turkse leger en PKK-strijders sleept zich echter al jaren voort. De Turkse regering beoogt de militaire capaciteit van de PKK in het grensgebied tussen Turkije en Irak te bestrijden en een robuust antwoord te bieden op het PKK-geweld. Het is moeilijk te bepalen hoe effectief de Turkse regering is in het bereiken van dit doel.

¹ The Independent, 21 oktober 2011, «Turkey sends 10,000 troops to Iraq border», <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/turkey-sends-10000-troops-to-iraq-border-2373596.html>. Zie ook «President Gül Announced «Revenge» after PKK Attacks», <http://bianet.org/english/english/133553-president-gul-announced-revenge-after-pkk-attacks>. Hürriyet Daily News, 23 oktober 2011. «Three soldiers killed, six injured in southeastern Turkey», <http://www.hurriyetdailynews.com/n.php?n=three-soldiers-killed-six-injured-in-southeastern-turkey-2011-10-23>.

Vraag 2

Is de NAVO geïnformeerd over deze interventie? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord 2

De NAVO is niet op de hoogte gesteld. Dit is niet ongebruikelijk, omdat de Turkse acties buiten het NAVO-verband hebben plaatsgevonden.

Vraag 3

Herinnert u zich uw antwoord op vraag 6 en 7 in een eerdere vragenreeks² waarin u stelt dat indien de Turkse acties van beperkte duur zijn, de territoriale eenheid van Irak of de regionale stabiliteit niet in gevaar hoeft te komen? Wat is uw opvatting thans over de invasie?³

Antwoord 3

Ja. Het Turkse tegenoffensief in reactie op de PKK-aanval van 19 oktober is beëindigd.

Vraag 4

Deelt u de opvatting dat deze invasie een schending van het internationale recht is? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 4

De Nederlandse regering is geschokt en betreurt de slachtoffers als gevolg van het geweld. Vaststaat dat vanuit Irak Koerdische aanvallen hebben plaatsgevonden op Turks grondgebied. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft geen maatregelen genomen tegen deze aanvallen. Turkije kan zich beroepen op het recht op zelfverdediging, mits deze maatregelen onder meer overeenstemmen met eisen van noodzakelijkheid en proportionaliteit.

Vraag 5

Wat is uw beoordeling van de opvattingen van de Koerdische regionale regering van Irak dat ze de PKK niet actief zullen bestrijden?⁴ Deelt u de opvatting dat een politieke oplossing van de Koerdische problemen in Turkije zeer urgent is? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 5

Tijdens zijn bezoek aan Turkije van 2 tot 5 november jl. heeft de leider van de «Koerdische Autonome Regio», Massoud Barzani, steun uitgesproken voor de Turkse strijd tegen de PKK en het belang benadrukt van een vreedzame oplossing van het Koerdisch vraagstuk. De toenadering tussen Turkije en de «Koerdische Autonome Regio» is een positieve ontwikkeling, die hoop geeft voor een effectievere bestrijding van de PKK in de toekomst. Ja, ik ben van mening dat een politieke oplossing, waarbij de sociaaleconomische en culturele positie van de Koerdische minderheid in Turkije wordt verbeterd, urgent is.

Vraag 6

Welke bilaterale stappen bent u bereid of voornemens te nemen ten aanzien van Turkije om te komen tot een politieke oplossing van het Koerdisch probleem, daar u van mening bent dat militaire middelen niet toereikend zijn om de Koerdische kwestie op te lossen?⁵

Antwoord 6

De regering vraagt zowel bilateraal als via de EU aandacht voor een politieke oplossing van het Koerdisch vraagstuk.

Vraag 7

Deelt u de opvatting dat het verontrustend is dat regionaal overleg plaats heeft zonder dat de politieke belangen van de verschillende Koerdische minderheden in Irak, Iran, Syrië en Turkije aan de orde komen? Indien neen,

² Aanhangsel 220, vergaderjaar 2011–2012. Antwoord Kamervragen d.d. 6 oktober 2011.

³ Idem. Zie antwoord 8 en 9, Aanhangsel 220.

⁴ Zie bijvoorbeeld «Iraq condemns PKK's raids into Turkey but won't move against group». Zie <http://www.kansascity.com/2011/10/20/3219763/iraq-condemns-pkks-raids-into.html>.

⁵ Aanhangsel 220, vergaderjaar 2011–2012.

waarom niet? Zo ja, bent u bereid aan te dringen op internationaal overleg met Koerdische deelname? Kunt u dat toelichten?⁶

Antwoord 7

Regionaal overleg is essentieel voor bestrijding van de grensoverschrijdend opererende PKK. Het is daarbij aan de betrokken landen zelf om een manier te vinden voor inclusief en constructief overleg.

Vraag 8

Deelt u de opvatting dat het ongewenst is dat de VS onbemande vliegtuigen leveren aan de Turkse strijdkrachten om operaties in de bergen van Noord-Irak uit te voeren, dan wel gemakkelijker te maken? Deelt u de opvatting dat dit een ongewenste internationalisering en militarisering van de verhoudingen in het Midden-Oosten betekent?⁷

Antwoord 8

De VS steunen Turkije in de strijd tegen de PKK. Op verzoek van Turkije delen de VS daartoe informatie over terrorismebestrijding. Tevens maakt het Turkse leger gebruik van Amerikaanse onbemande vliegtuigen. Er worden geen Amerikaanse onbemande vliegtuigen aan Turkije geleverd. De veiligheidssamenwerking tussen de VS en Turkije bestaat reeds langer, hetgeen niet heeft geleid tot een ongewenste militarisering of internationalisering van de verhoudingen in het Midden-Oosten.

⁶ Hürriyet Daily News, 21 oktober 2011. «Diplomacy steps up in Turkey's terror fight». Zie <http://www.hurriyetdailynews.com/n.php?n=diplomacy-steps-up-in-turkeys-terror-fight-2011-10-21>.

⁷ «Sunday's Zaman», 25 september 2011; «US-Turkey agree on delivery schedule for Predators» <http://www.todayszaman.com/news-257859-us-turkey-agree-on-delivery-schedule-for-predators.html>.